Ouartely Journal of Teacher Education Vol. 3, No. 1, autumn 2020 Print ISSN: 2645-7725 Online ISSN: 2645-7164 pp: 91-107

فصلناه پژوهش در تربیت معلم دوره ۳، شماره ۱، پاییز ۱۳۹۹ صفحات: ۱۰۷–۹۱

Farhangian University Faculty Members' **Prioritization of Their Job Responsibilities** and Evaluation of Their Performance by **Teacher- Students**

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۳/۱۰؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۶/۲۵)

اولويتبندي اعضاي هيات علمي دانشگاه

فرهنگیان از مسئولیتهای شغلیشان و ارزشیابی

دانشجومعلمان از کیفیت عملکرد آنان

Alireza Badeleh

Abstract

The purpose of this study was to investigate Farhangian University faculty members' prioritization of their job responsibilities and to evaluate quality of their performance by teacher-students. The research method was descriptive survey and the statistical population of the study included all faculty members and teacher-students of Farhangian University of four provinces (Mazandaran, Golestan, Semnan and Gilan). The sample included 50 faculty members of Farhangian University and 514 teacher-students who were selected by random sampling method. The research instrument was researcher-made questionnaires: 1- Questionnaire of faculty members' prioritization of their job responsibilities and 2- Teacher-students evaluation questionnaire of teachers' performance quality. The questionnaires content validity was confirmed by expert professors and their reliability was obtained according to Cronbach's alpha coefficient of 0.72 and. 0.95 respectively. The results showed that in the view of male faculty members, there is no difference between the different dimensions of their job responsibilities. But from the perspective of female faculty members, there is a difference between the different dimensions of their job responsibilities. Evaluation of faculty members' performance by teacher-students showed that in their view, the quality of faculty performance in the components of teaching and training, research, supervision and guidance and learning ethics is at a desirable level. Also there is a positive and significant relationship between faculty members' prioritization of their job responsibilities and the quality of their performance in the components evaluated by teacher-students.

Keywords: Faculty Members, Teachers-Students, Evaluation, Job Responsibility, Performance Quality.

عليرضا بادله

پژوهش حاضر، با هدف بررسی اولویتبندی اعضای هیأت عُلمی دانشگاه فرهنگیان از مسئولیتهای شغلیشان و ارزشیابی دانشجومعلمان از کیفیت عملکرد آنان انجام شد. روش پژوهش، توصیفی از نوع پیمایشی و جامعه آماری پژوهش شامل اعضای هیأت علمی و دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان چهار استان (مازندران، گلستان، سمنان و گیلان) و نمونه مشتمل بر ۵۰ عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان و ۵۱۴ دانشجومعلم بود که به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش عبارت بودند از پرسشنامههای محقق ساخته ۱_ اولویت بندی اعضای هیأت علمی از مسئولیتهای شغلیشان و ۲ ـ پرسشنامه ارزشیابی دانشجومعلمان از كيفيت عملكرد اساتيد، كه روايي محتوايي پرسش نامهها توسط اساتید متخصص تائید و پایایی آنها براساس ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب ۷۲/ه و ۹۵/ه به دست آمد. نتایج پژوهش نشان داد که از نظر اعضای هیأت علمی مرد، تفاوتی بین ابعاد مختلف مسئولیتهای شغلی آنان وجود ندارد. امّا از دیدگاه اعضای هیأت علمی زن، بین ابعاد مختلف مسئولیتهای شغلی آنان تفاوت وجود دارد. ارزشیابی عملکرد اعضای هیات علمی توسط دانشجو معلمان نشان داد که از نظر آنها، کیفیت عملکرد اساتید در مؤلفههای تدریس و آموزش، تحقیق و پژوهش، نظارت و راهنمایی و اخلاق یادگیری در سطح مطلوبی قرار دارد و بین اولویتبندی مسئولیتهای شغلی توسط اعضای هیأت علمی و کیفیت عملکرد آنان در مولفههای ارزشیابی شده توسط دانشجومعلمان، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: اعضای هیأت علمی، دانشجومعلمان، ارزشیابی، مسئوليت شغلي، كيفيت عملكرد.

مقدمه

در دهههای اخیر، با توجه به مطرحشدن بحران کیفیت در آموزش و بهطور خاص در نظام آموزش عالی، ارزیابی و تضمین کیفیت نظام مذکور از اهمیت چشمگیری برخوردار شده و در اکثر کشورهای جهان، جنبشهایی در ارتباط با ایجاد یا تقویت مؤسسات و نهادهای اعتبارسنجی و تضمین کیفیت در جهت ارزیابی کیفیت عناصر تشکیل دهنده نظام آموزش عالی، شکل گرفته و به وقوع پیوسته است. در همین راستا اعضای هیأت علمی به عنوان یکی از مهمترین و تأثیرگذارترین دروندادهای نظام آموزش عالی و از عوامل اعتبارسنجي و تضمين كيفيت آموزشي بهحساب مي آيند (كميسيون مؤسسات آموزش عالي، ۱ ه ۲۰؛ انجمن اروپایی تضمین کیفیت در آموزش عالی، ۵ ه ۲۰؛ و شورای اعتبارسنجی آموزش عالی، . (7 0 0 7

آموزش، یژوهش، شیوه تدریس، توسعه حرفهای استادان و ارتقای آموزشی دانشجومعلمان، از جمله عواملی هستند که در کیفیت آموزشی دانشگاهها موثر است (شهرکی یور، ۱۳۹۱). از سوی دیگر اعضای هیأت علمی، از مؤلفههای اصلی ساختار نظام آموزش عالی هستند و کارآمدی این ساختار، در پرتو توانمندی و اثربخشی آنان به عنوان اصلی ترین منابع انسانی این ساختار، محقق می شود (اصغری، ۱۳۹۴). به این ترتیب، اعضای هیأت علمی با عوامل مؤثر بر کیفیت آموزشی در ارتباط مستقیم هستند و ارتقای آنها سبب ارتقای کیفیت آموزشی دانشگاه می شود.

امروزه تولید و نشر علم بهعنوان یکی از مهمترین وظایف هر واحد علمی، بخش عمدهای از وزن و جایگاه علمی هر کشور را تشکیل می دهد و اعضای هیأت علمی دانشگاه ها به عنوان عناصر و ارکان اصلی آموزش و پژوهش، وظیفه خطیری در به ثمر رساندن این مهم به عهده دارند(کورکی و همکاران، ۱۳۸۶). تحقیق و پژوهش اعضای هیأت علمی، شامل مواردی همچون انتشار مقاله و کتاب، شرکت در کنفرانسهای علمی و سخنرانیها، و استناد به منابع علمی در حوزه آموزشی است (محمدی و غضنفری، ۱۳۹۴). این وظیفه باعث افزایش تخصص اعضای هیأت علمی در حوزههای پژوهش شده و دانش علمی آنان را در حوزه کاریشان افزایش میدهد. از طرف دیگر، انجام فعالیتهای تحقیقاتی و پژوهشی در برنامهریزی ساختاری آموزش عالی به عنوان یکی از وظایف جدایی ناپذیر اعضای هیأت علمی قلمداد می شود. افزایش تحقیقات پژوهشی، سبب ارتقای علمی آموزش عالی و پیشرفت جامعه در خود کفایی و استقلال دانش و علوم می گردد.

تدریس، یکی دیگر از وظایف لاینفک اعضای هیأت علمی است. از آنجا که تدریس، مهمترین مسئولیت اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی میباشد، ارزیابی کیفیت تدریس میتواند

^{1.} Commission on institutions of higher education(CIHE)

^{2.} European Association for Quality Assurance in Higher Education

^{3.} Council for Higher Education Accreditation

در بهبود و اصلاح نحوهٔ تدریس، و در نهایت ارتقای کیفیت آموزشی دانشگاه سهم بسزایی داشته باشد. تدریس، یک فعالیت ایستا مانند دوچرخهسواری یا ماهیگیری نیست بلکه مثل همه هنرها جایگاه بالایی دارد و یک استراتژی در مواجهه با کارهای غیرممکن است(کرفت و همکاران^۱، ۲۰۰۷). با بهره گیری از روشهای تدریس خلاق و نوین میتوان فضای برانگیزاننده و معناداری ایجاد کرده و دستیابی به اهداف آموزشی را آسان کرد(محبی امین و همکاران، ۱۳۹۳). الگوهای تدریس و چگونگی تهیه و تنظیم برنامههای درسی متناسب با این الگوها، یکی از دغدغههای متخصصان و دستاندرکاران آموزش عالی است. هر روش تدریسی از مجموعهای از عوامل منسجم و منظم تشکیل شده است که شامل طرح درس، مواد آموزشی، اهداف، فعالمتها و مهارتهای استاد است(شجاعی و همکاران، ۱۳۹۵).

راهنمایی دانشجومعلمان در امور تحصیلی یکی دیگر از وظایف اعضای هیأت علمی است زیرا اساتید و دانشجومعلمان در ارتباط مستقیم با یکدیگر بوده و اعضای هیأت علمی می توانند دانشجومعلمان را در مسائل تحصیلی که برای آنان پیش می آید، مساعدت کنند. راهنمایی و نظارت تحصیلی، موجب بازدهی و کارآمدی بیشتر نظام آموزشی، افزایش پیشرفت تحصیلی، کاهش افت تحصیلی و تقلیل مشکلات رفتاری می شود. از این رو خدمات و فعالیتهای مشاوره تحصیلی وسیلهای تسهیل کننده برای رسیدن به هدفهای آموزش عالی است (مکآپلین و همکاران ۲، ۶۰ ه ۲).

از آنجا که مجموعهٔ مسئولیتهای پژوهش، تدریس، نظارت و راهنمایی، و نیز خدمات اجتماعی می تواند در بهبود و ارتقای کیفیت عملکرد نظام آموزشی مؤثر باشد(بلایگ، ۱۹۹۳)، اولویتبندی این مسئولیتها توسط اعضای هیأت علمی بر کیفیت عملکرد آنان تأثیرگذار است. از طرف دیگر، ارزشیابی کیفیت عملکرد اساتید، وسیلهای جهت ارائه بازخورد به آنان از سطح عملکردشان است. در طی این فرایند است که تصمیمات لازم در مورد اقداماتی که می تواند به افزایش شایستگی آنان و بهبود یادگیری فراگیران کمک کند، اتخاذ می گردد (حسنی و همکاران، ۱۳۹۲). در ارزشیابی اساتید، بیش از ده شیوه توصیه می شود که از بین آنها، ارزشیابی توسط همتا، ارزشیابی توسط دانشجو، جوایز و تقدیرهای آموزشی و درنهایت پوشهکار بیا پرونده کاری آموزشی نسبت به بقیه روشها متداول تر است (بیسلی و همکاران ۱۹۹۷).

دانشجویان، یکی از ارکان نظام آموزش عالی هستند و تعامل دانشجو و استاد جزء لاینفک نظام آموزشی است. از این رو، آگاهی از نظرات دانشجومعلمان در ارزیابی درست عناصر آموزشی بهویژه اساتید میتواند بسیار مفید و هدایت کننده باشد و اگر نظرات، خواسته ها و نیازهای آنان در برنامهریزی ها مورد توجه جدی قرار نگیرد، نتیجه ای که از اجرای برنامه ها حاصل می شود چندان مفید نخواهد بود (کریمیان

^{1.} Craft et al.

^{2.} McAlpine et al.

^{3.} Bligh

^{4.} Portfolio

^{5.} Beasley et al.

و همکاران، ۱۳۸۶). ارزشیابی استاد توسط دانشجو که در متون انگلیسی از آن به عنوان«ارزشیابی دانشجویان از تدریس'» نام برده می شود، یکی از روش هایی است که به وسیله پرسشنامه هایی شامل سوالات بسته و باز از دانشجویان در مورد عملکرد اساتید سؤال میشود(دهقانی و نخعی، ۱۳۹۱ ص. ۱۰۳). در این ارزشیابی، دانشجویان، عملکرد اساتید خود را در حیطههای مختلف وظایف اعضای هیأت علمی مورد بررسی و ارزشیابی قرار می دهند. اولتمن (۹۰۰۶) ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان را بهعنوان یکی از منابع ارزشمند برای بهبود کیفیت آموزش تلقی می کند و معتقد است که ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان، فرصتی مناسب برای بهبود روش تدریس و ارتقای یادگیری در فراگیران فراهم میسازد. همچنین استفاده از ارزشیابیهای دانشجویان به نحو گستردهای توسط استادان و مدیران تائید شده است؛ چراکه آنان بر اساس شواهد و تجربیات شخصی خود معتقدند که اطلاعات حاصل از ارزشیابیهای دانشجویی میتواند منبع بسیار مفیدی برای انتخاب استاد، غنیسازی محتوای واحد درسی و ارزیابی کلی از برنامه آموزشی باشد (به نقل از معدن دار آرانی و پاریاد، ه ۱۳۹). اعضای هیأت علمی به واسطه بازخوردی که از این ارزشیابیها دریافت میکنند میتوانند در جهت برطرف نمودن کاستیها و تغییر روشهای کاری و همچنین تقویت نقاط قوت خود اقدام نمایند تا سبب رشد و ارتقای بیشتر خویش شوند. ارزیابی دانشجویان از عملکرد اساتید و اثر بخشی تدریس، از جمله رایجترین روشهای ارزیابی عملکرد آموزشی استادان است. تحقیقات اسیرینگر ۴ در سال ۲۰۰۷ نشان داده است که ارزشیابی دانشجویی که باعث بهبود و ارتقای سطح تدریس اساتید می شود، روشی معتبر، قابل اعتماد، ساده و مناسب برای ارزشیابی بعضی از ابعاد تدریس است؛ ولیکن کارایی این روش به عوامل زیادی از جمله مناسب بودن ابزار مورد استفاده و ارائه گزارش منصفانه دانشجویان از تدریس بستگی دارد(فرخنژاد، ه ۱۳۹). امروزه، در بسیاری از دانشکدهها و دانشگاههای امریکا، استادان در فرایند آموزش، دانشجویان را بهمثابه مشتریان به حساب می آورند. تحقیقی که طی سال های ۱۹۷۳ تا ۱۹۹۳ بر روی ۵۶۰ دانشکده انجام شده است نشان می دهد که میزان کاربرد ارزیابی استاد توسط دانشجو از ۲۰ درصد به ۸۶ درصد افزایش یافته است (امری و همکاران ، ۷ ه ۲).

نتایج پژوهشی که ترکزاده و همکاران(۱۳۹۳) با هدف بررسی عوامل مؤثر بر ارزشیابی اساتید از دیدگاه دانشجویان انجام دادند نشان داد که بین عوامل پنجگانه تخصص، شخصیت، رابطه متقابل با دانشجو، ارزشیابی استاد از دانشجو و مدیریت کلاس درس، در ارزشیابی دانشجویان از اساتید خود در دانشکدههای مختلف تفاوت وجود دارد. در پژوهش دیگری که ابراهیمی پور و همکاران(۱۳۹۳) دیدگاه دانشجویان نسبت به وظایف و عملکرد اساتید راهنما را بررسی کردند، دریافتند که دانشجویان نسبت

^{1.} Student evaluation of teaching(SET)

² Ultman

^{3.} Springer

^{4.} Emery et al.

به وظایف اساتید راهنما دیدگاه خوبی داشتند اما عملکرد آنان نتوانسته بود جایگاه رضایتبخشی را بین دانشجویان به دست آورد. در پژوهشی که مهدینژاد و ناظری(۱۳۹۳) با هدف بررسی ادراک اعضای هیأت علمی از اعتبار ارزشیابیهای دانشجویان از تدریس و تأثیر آن بر تدریس و روحیه آنها انجام دادند به این نتیجه رسیدند که ارزشیابی دانشجویی ابزاری معتبر، قابلاعتماد، ساده، مناسب و ارزشمند برای تدریس اعضای هیأت علمی است. در پژوهشی دیگری که امینی و هنردار(۱۳۸۷) با عنوان ارزشیابی استاد از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام دادند به این نتیجه رسیدند که دانشجویان، ۶/۷۶ درصد مهارتهای ارتباطی، ۵/۵۷ درصد شوخطبعی، ۴/۶۷ درصد مسائل و اغراض شخصی و ه ۹/۶ درصد سختگیری در امتحانات را در ارزشیابی خود از اساتید مؤثر میدانستند. در پژوهشی که احتشامی و رجاییان(۱۳۹۵) درخصوص ارزشیابی اساتید دانشگاه فرهنگیان توسط دانشجو معلمان انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که از نظر اغلب استادان و دانشجومعلمان، زمان و نحوهٔ انجام ارزشیابی مناسب است اما نگرش منفی قابل توجهی در استادان نسبت به آگاهی و صداقت دانشجو معلمان در تكميل پرسشنامه وجود دارد. با در نظر گرفتن اينكه ارزشيابي استاد تحت تأثير عوامل مختلفي قرار میگیرد بهتر است از سایر روشها نظیر خودسنجی و ارزشیابی میزان یادگیری دانشجومعلمان نیز در ارزشیابی استفاده شود. موسوی و همکاران(۱۳۹۵)در پژوهش خود دیدگاه اساتید دانشکده دندانیزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد سیستم ارزشیابی اساتید و عوامل مؤثر بر ارزشیابی آنان را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که جهت دست یافتن به نتایج بهتر و واقعی تر در ارزشیابی ها، لازم است که ابزارهای ارزشیابی و فرایندهای اجرای آن اصلاح و ارتقاء یابد. ازآنجایی که از نظر اساتید، مهمترین عامل در افزایش نمره ارزشیابی، تسلط بر محتوی دروس بود، ضرورت دارد که اساتید با شرکت در کارگاههای آموزشی، سمینارها و مطالعه منابع، دانش خود را افزایش داده و بهروز نمایند.

با توجه به مطالب مذکور می توان نتیجه گرفت که ارزشیابی، یکی از ابزارهای بسیار کاربردی در جهت سنجش میزان موفقیت دانشگاهها در دستیابی به اهدافی است که تعیین کردهاند. بر این اساس سوالهایی که این بررسی در صدد پاسخگویی به آن است عباتند از:

۱. اولویت بندی اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان از مسئولیت های شغلی شان چگونه است؟
۲. دانشجومعلمان کیفیت عملکرد اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان را در چه سطحی ارزیابی می کنند؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش، اعضای هیات علمی و دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان را شامل می شود. که در وهله نخست، با بهره گیری از روش نمونه گیری ساده، از میان استانهای کشور چهار استان مازندران، گلستان، سمنان و گیلان انتخاب شدند و با مراجعه

به جدول کرجسی_ مورگان، حجم نمونه پژوهشی اعضای هیات علمی ۵۵ نفر و دانشجومعلمان ۵۱۴ نفر تعیین شد که به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسش نامه محققساخته است و به منظور بررسی دیدگاه اعضای هیأت علمی درباره اولویتبندی مسئولیتهای شغلیشان و نیز ارزشیابی دانشجومعلمان از کیفیت عملکرد اساتید در دانشگاه فرهنگیان، از پرسش نامههای زیر استفاده شد:

پرسشنامه اولویتبندی اعضای هیأت علمی از مسئولیتهای شغلیشان: پرسشنامهٔ محققساخته شامل ۲۶ گویه در سه خردهمقیاس تحقیق و پژوهش، مدیریت تدریس، نظارت و راهنمایی است. روایی پرسشنامه توسط اساتید متخصص مورد بررسی و تائید قرار گرفت و پایایی پرسشنامه برای خرده مقیاسهای تحقیق و پژوهش، مدیریت تدریس و نظارت و راهنمایی به ترتیب ۸۶/۰، ۷۵/۰ و ۸۱/ه و بهطورکلی ۷۲/ه بهدست آمد که نشان از پایایی خوب پرسشنامه دارد. برای نمرهگذاری پرسش نامه، از مقیاس لیکرت با ۷ گزینه، کاملاً موافقم، موافقم، تاحدودی موافقم، نظری ندارم، تاحدودی مخالفم، مخالفم، كاملاً مخالفم و به ترتيب از نمره ١ تا ٧ استفاده شده است.

يرسشنامه ارزشيابي دانشجومعلمان از كيفيت عملكرد اساتيد: پرسش نامهاي محقق ساخته شامل ۴۴ گویه در چهار خردهمقیاس تدریس و آموزش، تحقیق و پژوهش، اخلاق یادگیری، نظارت و راهنمایی است. روایی پرسش نامه توسط اساتید متخصص مورد بررسی و تائید قرار گرفت و پایایی پرسش نامه برای خرده مقیاسهای تدریس و آموزش، تحقیق و پژوهش، اخلاق یادگیری و نظارت و راهنمایی به ترتیب ه ۹/ه، ۸۸/ه، ۷۳/ه و ۸۸/ه و بهطور کلی ۹۵/ه به دست آمد که نشان از پایایی بسیار بالای پرسش نامه دارد. به منظور نمرهگذاری پرسش نامه، از مقیاس لیکرت با ۷ گزینه، کاملاً موافقم، موافقم، تاحدودی موافقم، نظری ندارم، تاحدودی مخالفم، مخالفم، کاملاً مخالفم و به ترتیب از نمره ۱ تا ۷ استفاده شده است.

روش اجرا بدین صورت بود که پرسش نامه دانشجومعلمان از طریق پست به چهار استان موردنظر ارسال و با هماهنگی صورت گرفته، این پرسش نامهها توسط دانشجومعلمان تکمیل و پرسش نامه اعضای هیأت علمی از طریق پست الکترونیکی و شبکههای مجازی تکمیل شد.

يافتههاي يژوهش

جدول۱، وضعیت جمعیتشناختی دانشجومعلمان و اعضای هیأت علمی براساس خردهمقیاسهای جنسیت دانشجومعلمان و اعضای هیأت علمی، سال ورود دانشجومعلمان و رتبه علمی اعضای هیأت علمي را نشان مي دهد.

جدول١. وضعيت جمعيت شناختي دانشجومعلمان و اعضاي هيأت علمي

درصد فراوانی	فراواني	وضعيت جميتشناختي				
99/9	۳۵۸	مرد				
۳./۴	109	زن	جنسیت			
۵۲/۱	791	٩٣		دانشجو معلمان		
19/1	٨۶	94	سال ورود			
٣١/١	190	٩۵				
۵۵/۹	۲۸	مرد				
44/1	77	زن	جنسیت			
٩/٨	۵	مربى		اعضای هیأت علمی		
۸۴/۳	47	استاديار	رتبه علمي			
۵/۹	٣	دانشيار	1			

سؤال اول: اولویتبندی اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان از مسئولیتهای شغلیشان چگونه است؟

برای تحلیل دادهها و پاسخ به این سؤال از آزمون فریدمن استفاده شد که نتایج آن، در جدول۲ ارائه شده است.

جدول۲. نتایج آزمون فریدمن جهت اولویت بندی اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان از مسئولیتهای شغلی

رتبه	میانگین رتبه	ابعاد
5-3	7/74	مديريت تدريس
۲	1/94	نظارت و راهنمایی
٣	1/84	تحقیق و پژوهش
	ون(آزمون فریدمن)	آماره آزه
خی دو	درجه آزادی	سطح معنىدارى
4/09	۲	۰/۱۰

با توجه به جدول۲، میزان مجذور خی آزمون فریدمن(۴/۵۹) معنی دار نیست(۵۰/۰ (p>). این یافته نشان میدهد که بین میانگین اولویت های اعضای هیات علمی دانشگاه فرهنگیان در ابعاد مختلف، تفاوت وجود ندارد. و هر سه بعد مسئولیت مدیریت تدریس، نظارت و راهنمایی، و تحقیق و پژوهش از نظر ایشان به یک اندازه مهم هستند. برای بررسی تفاوت اولویتبندی اعضای هیأت علمی مرد و زن

دانشگاه فرهنگیان از مسئولیتهای شغلی شان از آزمون فریدمن استفاده شد. نتایج این آزمون برای اساتید مرد، در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول٣. نتايج آزمون فريدمن جهت اولويتبندي اعضاي هيأت علمي مرد دانشگاه فرهنگيان از مسئولیتهای شغلی

رتبه	میانگین رتبه	ابعاد
١	Y/• V	مديريت تدريس
۲	7/11	نظارت و راهنمایی
٣	1/47	تحقیق و پژوهش
	مون(آزمون فریدمن)	آماره آز
خی دو	درجه آزادی	سطح معنىدارى
1/40	۲	۰/۵۰

با توجه به جدول ۳ آماره مجذور خی آزمون فریدمن (۱/۳۵) معنی دار نیست (۵۰/ه <p). این یافته نشان می دهد که بین میانگین اولویت های اعضای هیات علمی مرد دانشگاه فرهنگیان در ابعاد مختلف با جنسیت آنان، تفاوت وجود ندارد. و هر سه بُعد مسئولیت مدیریت تدریس، نظارت و راهنمایی و تحقیق و پژوهش به یک اندازه مهم هستند. برای اولویتبندی اعضای هیأتعلمی زن دانشگاه فرهنگیان از مسئولیتهای شغلی شان از آزمون فریدمن استفاده شد. نتایج آزمون فریدمن برای اساتید زن، در جدول۴ ارائه شده است.

جدول۴. نتایج آزمون فریدمن جهت اولویتبندی اعضای هیأت علمی زن دانشگاه فرهنگیان از مسئولىتھاي شغلي

رتبه	میانگین رتبه	ابعاد
1800	7/40	مديريت تدريس
۲	1/14	تحقيق و پژوهش
٣	1/V o	نظارت و راهنمایی
(ه آزمون(آزمون فریدمن	آماره
خی دو	درجه آزادی	سطح معنی داری
٧/١٠	۲	o/o Y

با توجه به جدول۴ آماره مجذور خي آزمون فريدمن(۱۷/۱) معنى دار مي باشد (۵ ۰/ ۰ مي). اين يافته نشان میدهد که که بین میانگین اولویت های اعضای هیات علمی زن دانشگاه فرهنگیان در ابعاد مختلف مسئولیت شغلی، تفاوت وجود دارد. و هر سه بعد مسئولیت شغلی از نظر اعضای هیات علمی زن به یک اندازه مهم نیستند. با توجه به جدول فوق، مدیریت تدریس با میانگین رتبه(۲/٤٥) مهمترین مسئولیت است و پس از آن، تحقیق و پژوهش با میانگین رتبه(۱/۸۶) و نظارت و راهنمایی با میانگین رتبه(۱/۷۰) در مرتبههای دوم و سوم قرار دارند.

سؤال دوم: دانشجومعلمان کیفیت عملکرد اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان را در چه سطحی ارزیابی میکنند؟

برای پاسخ به این سؤال از آزمون t تک نمونهای استفاده شد. در جدول۵، میانگین کیفیت عملکرد اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان از منظر دانشجومعلمان و نیز مقایسه آن با معیارهای سطح کفایت قابل قبول(Q۲) و همچنین نتایج آزمون t تک نمونهای گزارش شده است.

جدول۵. مقایسه کیفیت عملکرد اعضای هیأت علمی و ابعاد آن با سطوح کفایت قابل قبول(Q۲) و کفایت مطلوب(Q۳)

d	مقدار t	سطح كفايت قابل قبول (Q2)	d	Jp	مقدار 1	سطح كفايت مطلوب(03)	انحراف معيار	میانگین	متغير
۰/۰۰۱	19/09	k	۰/۰۰۱	۵۱۳	_4/° L	۵	o/9.A	4/14	تدریس و آموزش
۰/۰۰۱	۱۲/۷۸	k	۰/۰۰۱	۵۱۳	_٧/٧٣	۵	1/1 0	4/97	تحقیق و پژوهش
۰/۰۰۱	Y	k	۰/۰۰۱	۵۱۳	9/19	۵	1/08	۵/۳۰	اخلاق يادگيري
۰/۰۰۱	۱۸/۸ ۰	k	۰/۰۰۱	۵۱۳	_4//4	۵	0/99	4/19	نظارت و راهنمایی
۰/۰۰۱	Y 1/49	k	۰/۰۰۱	۵۱۳	_٣/٣٧	۵	۰/۹۱	4/14	كيفيت عملكرد كل

با توجه به دادههای جدول ۵، میانگین مؤلفههای تدریس و آموزش (۴/۸۲)، تحقیق و پژوهش (۴/۶۲)، نظارت و راهنمایی (۴/۷۹) و کیفیت عملکرد کل (۴/۸۶) با آماره t منفی و معنی دار، پایین تر از سطح کفایت مطلوب قرار دارند. این در حالی است که مؤلفه اخلاق یادگیری (ه ۵/۳) با آماره t مثبت و معنی دار، بالاتر از سطح کفایت مطلوب قرار دارد. از سوی دیگر، مؤلفههای تدریس و آموزش، تحقیق و پژوهش، اخلاق یادگیری، نظارت و راهنمایی و کیفیت عملکرد کل، همگی بالاتر از سطح کفایت قابل قبول قرار دارند.

با توجه به ساختار دادههای سلسله مراتبی (در این پژوهش سطح دانشجو و کلاس/ استاد)، مدلیابی خطی سلسله مراتبی دوسطحی برای بررسی رابطه مؤلفههای مسئولیت شغلی (متغیرهای سطح کلاس/ استاد) با مؤلفههای کیفیت عملکرد (متغیرهای سطح دانشجو) مورد استفاده قرار گرفت. مدل سلسله مراتبی دوسطحی، واریانس سطح دانشجو و همچنین سطح کلاس/ استاد را جدا می کند و واریانس کل را به واریانس بین و درون کلاسی تجزیه می نماید. در این پژوهش، مدل سلسله مراتبی دوسطحی در دو

^{1.} Two-level hierarchical linear modeing(HLM)

مرحله آزمون می شود. در مرحله اول، مدل غیر شرطی یا مدل تحلیل واریانس یک راهه با اثرهای تصادفی اجرا می شود. در این مدل، مؤلفه های کیفیت عملکرد به عنوان متغیر وابسته (نتیجه) می باشند. در مدل غیر شرطی، متغیر پیش بین وجود ندارد که واریانس متغیر وابسته را به اجزا بین کلاسها و درون کلاسها تقسیم کند. هدف از کاربرد این مدل این است که پراکندگی مؤلفه های کیفیت عملکرد در بین کلاسها مشخص شود. در مرحله دوم، از مدل میانگینها به عنوان نتایج یا متغیر وابسته (در این مدل متغیرهای پیش بین فقط از یک سطح وارد معادله می شوند) استفاده می شود. مدل میانگینها، نتایج تأثیر مؤلفه های مسئولیت شغلی را به عنوان پیش بین های پراکندگی مؤلفه های کیفیت عملکرد در بین کلاسها بررسی می کند. در ادامه، نتایج آزمون این دو مرحله برای هر یک از متغیرهای وابسته یعنی مؤلفه های کیفیت عملکرد (تدریس و آموزش، تحقیق و پژوهش، اخلاق یادگیری، نظارت و راهنمایی و کیفیت عملکرد

مرحله اول: مدل غيرشرطي

در جدول شماره ۶، نتایج آزمون مرحله اول برای مؤلفههای کیفیت عملکرد گزارش شده است.

	كلاسها	عملکرد در بین	ههای کیفیت	پراكندگى مؤلف	جدول٤. مدل غيرشرطي:
کیفیت عملکرد	نظارت و راهنمايي	اخلاق يادگيرى	تحقيق و پژوهش	قدریس و آموزش	ब ज न
۴/۸۴***	۴/٧٧***	۵/۲۸***	۴/۵۹***	۴/۸۰***	عرض از مبدأ (میانگین کلاسی)
۰/۵۷	۰/۵۳	۰/۵۲	0/99	0/09	پارامتر واریانس در بین کلاسها ۲
o/YV	۰/۴۰	0/04	0/09	0/40	پارامتر واریانس در درون کلاسها ۲۵
·/٩ <i>۶</i>	۰/۹۳	۰/۹۱	·/٩٢	۰/۹۳	برآورد پایایی HLM (برای میانگین کلاسها)(λ)
o/9V	۰/۵۶	0/49	0/04	۰/۵۸	نسبت واريانس بين كلاسها
1188/08	V Y 9/V o	۵۳۹/۱۳	94V/TT	V09/99	آماره مجذور خي ٪
49	49	49	44	44	درجه آزادی
۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	سطح معنی داری

یافتههای جدول ۶ نشان می دهد که آماره خی دو مؤلفه تدریس و آموزش $(\chi^* = 209/99)$ ، تحقیق و پژوهش $(\chi^* = 209/99)$ ، اخلاق یادگیری $(\chi^* = 209/10)$ ، نظارت و راهنمایی $(\chi^* = 209/90)$ ، اخلاق یادگیری $(\chi^* = 209/90)$ ، نظارت و راهنمایی $(\chi^* = 209/90)$ ، در سطح ۱ ه ه/ه معنی دار است. این یافته نشان می دهد که واریانس این متغیرها در بین کلاس ها معنی دار بوده و در نتیجه مقداری از واریانس این متغیرها ناشی از

تفاوت بین کلاسها است. در این مدل، برآورد پایایی برای میانگین کلاسها (لامبدا) (λ) برای تدریس و آموزش ۹۳، تحقیق و پژوهش ۹۲، اخلاق یادگیری ۹۱، نظارت و راهنمایی ۹۳، و کیفیت عملکرد ۹۶، میباشد که نشان میدهد میانگین نمونه مورد نظر معتبر بوده و میتواند به عنوان شاخصی از میانگینهای کلاسهای واقعی باشد. در ادامه برای تبیین این تفاوت به آزمون مدل میانگینها به عنوان نتایج می پردازیم.

مرحله دوم: مدل ميانگينها بهعنوان نتايج

در این مرحله، تأثیر مؤلفههای مسئولیتهای شغلی یعنی مدیریت تدریس، نظارت و راهنمایی و تحقیق و پژوهش به عنوان پیشبینهای پراکندگی مؤلفههای کیفیت عملکرد در بین کلاسها بررسی می شود. در جدول شماره ۷، نتایج بررسی این مدل گزارش شده است.

جدول۷. مدل میانگینها به عنوان نتایج: مؤلفههای مسئولیتهای شغلی به عنوان پیشبینهای پراکندگی مؤلفههای کیفیت عملک د در بد: کلاسها

	عملکرد در بی	بل فارسها			
مدل ها شاخص ها	تد ریس و آموزش	تحقيق و پژوهش	اخلاق يا د گيري	نظارت و راهنمایی	کیفیت عملکرد
عرض از مبدأ (میانگین کلاسی)	۴/۸۰***	۴/۵۹***	۵/۲۸***	۴/ ///***	۴/۸۴***
ضریب گامای تحقیق و پژوهش	۰/۵۴***	۰/۵۶***	۰/۵۱***	۰/۵۰***	۰/۵۳***
ضریب گامای مدیریت تدریس	·/۲V***	۰/٣٩***	۰/۳۴***	۰/٣٢***	۰/٣٢***
ضریب گامای نظارت و راهنمایی	·/\V***	•/1V***	۰/۱۳***	0/19***	·/\۶***
پارامتر واریانس در بین کلاسها	o/o Y	۰/۰۱	o/o Y	o/o Y	o/o Y
پارامتر واریانس در درون کلاسها ۲۵	0/40	۰/۵۵	0/04	۰/۳۹	·/Y۶
آورد پایایی HLM(برای میانگین کلاسها)(۸)	۰/۸۴	۰/۸۵	۰/۸۴	۰/۸۴	∘/∧∘
نسبت پراکندگی	0/49	۰/۴۹	۰/۴۵	·/۴V	·/۵۲
آماره مجذور خي ۲χ	V 1/0 V	90/41	94/94	٧٤/٠۵	۸١/۵٩
درجه آزادی	49	49	49	49	49
سطح معنىدارى	۰/۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۵	0/009	۰/۰۰۱

نتایج جدول ۶ نشان می دهد که اثر تحقیق و پژوهش (۵۴ ه ۱٫۷ ه ۰/۰ ه)، مدیریت تدریس (p<0/0 ه ۱٫۷ ه p<0/0) و نظارت و راهنمایی (p<0/0 ه ۱٫۷ ه p<0/0) بر تدریس و آموزش مثبت و معنی دار می باشد. این یافته نشان می دهد که رابطه معنی داری بین مؤلفه های مسئولیت های شغلی

با مؤلفه تدریس و آموزش وجود دارد. پارامتر واریانس تدریس و آموزش در بین کلاسها نیز(۲۰۰) (۲ ه/ه) میباشد که با توجه به خی دو $(\chi^2=V 1/\circ V)$ در سطح ۱ ه/ه معنی دار است. این بدان معناست که مؤلفههای مسئولیتهای شغلی، پیش بینی کننده پراکندگی تدریس و آموزش در بین کلاسها هستند. اثر تحقیق و پژوهش $(p<\circ/o>=1,\gamma=\circ/0,0)$ ، مدیریت تدریس $(p,\gamma=\circ/o>=0,0)$ و نظارت و راهنمایی (۱۷/ ۰ م/۰ ۰ م/۰ م و بر تحقیق و یژوهش، مثبت و معنی دار می باشد. این یافته نشان می دهد رابطه معنی داری بین مؤلفه های مسئولیت های شغلی با مؤلفه تحقیق و پژوهش وجود دارد. پارامتر واریانس تحقیق و پژوهش در بین کلاسها نیز $(\tau \cdot \cdot)(\tau \cdot \cdot)(\tau \cdot \cdot)$ میباشد که با توجه به خی دو $(\chi^2 = 9.0/4)$ در سطح ۱ ه ه/ه معنی دار است. این بدان معناست که مؤلفه های مسئولیت های شغلی، پیش بینی کننده پراکندگی تحقیق و پژوهش در بین کلاسها هستند. اثر تحقیق و پژوهش(۵۱/ه=۱٫γ ه۰/۰۰)، مديريت تدريس(۳۴/ه-۱٫۷-ه۰/۰۰) و نظارت و راهنمايي(۱۳/ه-۱٫۷-ه۰/۰۰) بر اخلاق یادگیری مثبت و معنی دار می باشد. این یافته نشان می دهد رابطه معنی داری بین مؤلفه های مسئولیت های شغلی با مؤلفه اخلاق یادگیری وجود دارد. پارامتر واریانس اخلاق یادگیری در بین کلاسها نیز(۲۰۰) (۲ ه/ه) میباشد که با توجه به خی دو $(\chi^2 = 67/6\pi)$ در سطح ۵ ه/ه معنی دار است. این بدان معناست که مؤلفههای مسئولیتهای شغلی پیش بینی کننده پراکندگی اخلاق یادگیری در بین کلاس ها هستند. اثر تحقیق و پژوهش(۵/ه-۱٫۷-ه/۰۰۱)، مدیریت تدریس(۳۲/ه-۱٫۷-ه/۰۰۱) و نظارت و راهنمایی(۱۶ ه ۰/۰ و p< ۰/۰ و p< بر نظارت و راهنمایی مثبت و معنی دار می باشد. این یافته نشان می دهد رابطه معنی داری بین مؤلفههای مسئولیتهای شغلی با مؤلفه نظارت و راهنمایی وجود دارد. پارامتر واریانس نظارت و راهنمایی در بین کلاسها نیز (۲۰۰) (۲۰۰) میباشد که با توجه به خی دو (۵۰/۷۴) در سطح ۱ه/ه معنی دار است. این بدان معناست که مؤلفه های مسئولیت های شغلی، پیش بینی کننده پراکندگی نظارت و راهنمایی در بین کلاسها هستند. اثر تحقیق و پژوهش(۵۳/ه=۱٫γ ه۰/۰۰)، مديريت تدريس(p< ۰/۰ = ۰/۳۲) و نظارت و راهنمايي(γ< ۰/۰ = ۰/۳۲) بر کيفيت عملکرد مثبت و معنی دار می باشد. این یافته نشان می دهد که رابطه معنی داری بین مؤلفه های مسئولیت های شغلی با کیفیت عملکرد وجود دارد. پارامتر واریانس کیفیت عملکرد در بین کلاسها نیز(۲۰۰)(۲۰) میباشد که با توجه به خی دو(۱/۵۹ ۸ (پر سطح ۱ ه ه/ه معنی دار است. این بدان معناست که مؤلفه های مسئولیتهای شغلی، پیش بینی کننده پراکندگی کیفیت عملکرد در بین کلاسها هستند.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی اولویتبندی اعضای هیأت علمی از مسئولیتهای شغلی شان و ارزشیابی دانشجومعلمان از کیفیت عملکرد آنها در دانشگاه فرهنگیان است. نتایج حاصل نشان داد که بین اولویتهای اعضای هیات علمی دانشگاه فرهنگیان از مسئولیتهای شغلی شان تفاوت معناداری وجود ندارد

و از نظر اعضای هیات علمی دانشگاه فرهنگیان هر سه مسئولیت مدیریت تدریس، نظارت و راهنمایی، و تحقیق و پژوهش به یک اندازه مهم هستند. این یافته ها با نتایج پژوهشهای ظهور و اسلامی نژاد (۱۳۸۱)، و جیروک و همکاران (۱۹۹۸) همسو و با نتایج پژوهشهای محمدی و غضنفری (۱۳۹۴)، بخشی علی آبادی و همکاران (۱۳۸۳)، قانعی (۱۳۷۵)، اسمیت و همکاران (۱۰ ه ۲) ناهمسوست. با توجه به نتیجه به دست آمده می توان چنین بیان کرد که اعضای هیأت علمی دیدگاه یکسانی نسبت به وظایف خود دارند و از انگیزه و اشتیاق یکسانی نسبت به امور تحقیق و پژوهش، مدیریت تدریس و نظارت و راهنمایی برخوردار هستند و قابل رؤیت بودن مسئولیتها جهت سنجش و میزان پیامدها و فواید حیطه های مسئولیتی آنها جهت ارتقا رتبه و کسب منافع مالی تغییری در اولویت بندی مسئولیت های اعضای هیأت علمی نسبت به اعضای هیأت علمی نسبت به نوشتن کتاب، تالیف و انتشار مقالات در مجلات خارجی و داخلی، تدریس در مقاطع تحصیلی بالا، سخنرانی در همایش ها و کنفرانس های بزرگ، ارائه تدریس حرفه ای و مطلوب و ارائه خدمات مشاوره ای و نظارتی به طور یکسانی توجه می کنند.

یافتههای پژوهش نشان داد که از دیدگاه اعضای هیأت علمی مرد دانشگاه فرهنگیان، اولویتبندی خاصی در مسئولیتهای شغلیشان وجود ندارد و از این رو، میتوان اظهار کرد که اعضای هیأت علمی مرد دانشگاه فرهنگیان، تفاوتی بین مسئولیتهای شغلیشان قائل نیستند. اما از دیدگاه اعضای هیأت علمی زن دانشگاه فرهنگیان، بین مسئولیتهای شغلیشان تفاوت وجود دارد و از دیدگاه آنان، مدیریت تدریس دارای بالاترین اولویت، و نظارت و راهنمایی از کمترین اولویت برخوردار هستند. در توجیه نتیجه بهدستآمده میتوان بیان کرد که اعضای هیأت علمی زن انگیزه و اشتیاق بیشتری به مدیریت تدریس دارند اما در خصوص بعد نظارت و راهنمایی باید بیان کرد که ممکن است آنان از نگرش و دیدگاه صحیحی نسبت به نظارت و راهنمایی برخوردار نباشند و با اینکه این مسئولیت در مقایسه با دیگر مسئولیتهای شغلی آنها از عینیت کمتری جهت سنجش و پیامدها، و فواید کمتری جهت ارتقای شغلی برخوردار هستند.

یافتههای پژوهش حاضر نشان داد که ارزشیابی دانشجومعلمان از کیفیت عملکرد کلی اعضای هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان در بین سطوح قابل قبول و مطلوب میباشد و مؤلفههای تدریس و آموزش، تحقیق و پژوهش و نظارت و راهنمایی در بین سطوح قابل قبول و مطلوب است و مولفهٔ اخلاق یادگیری، بالاتر از سطح کفایت مطلوب قرار دارد. یافتههای حاصل با نتایج پژوهشهای مجاهد و همکاران(۱۳۹۰) و حسنی و همکاران(۱۳۹۲) همسو است. با توجه به نتایج بهدستآمده می توان اظهار کرد که عدم توجه کافی به ابعاد مختلف کیفیت عملکرد از سوی اعضای هیأت علمی سبب ارزیابی پایین دانشجومعلمان

^{1.} Jirovec et al.

^{2.} Smith et al.

از کیفیت عملکرد اعضای هیأت علمی شده است. از جمله عواملی که باعث ارزشیابی پایین دانشجویان از اعضای هیأت علمی شده است می توان به عدم علاقه مندی به دانشجومعلمان و تسهیل یادگیری، عدم برقراری ارتباط شفاهی و غیرشفاهی با دانشجومعلمان، در نظر نگرفتن زمان مناسب برای بیان سوالها، پیشنهادها و عقاید توسط دانشجومعلمان، ایجاد محیط یادگیری منفی، تدریس مسائل به طور پیچیده، عدم سازمان دهی و هدایت مناسب جریان تدریس، عدم توجه به تواناییهای دانشجومعلمان در راهبرد تدریس، عدم ایجاد انگیزه لازم در دانشجومعلمان، دخالت دادن سلایق شخصی در امر تدریس، تدوین برنامه درسی بدون توجه به نظرات و پیشنهادهای دانشجومعلمان، عدم پاسخگویی به سوالهای پژوهشی دانشجومعلمان، ارزشیابی نادرست در واحدهای درسی، عدم کمک به دانشجومعلمان در فعالیتهای پژوهشی، عدم رعایت شئون کلاسی، بی احترامی به دانشجومعلمان، سخت گیری های بی مورد در زمان امتحانات و عدم پذیرش دیدگاههای دانشجومعلمان اشاره کرد.

محدوديتها و پيشنهادات

پژوهش حاضر همانند هر پژوهش دیگری با محدودیتهایی مانند استفاده صرف از یکی از ابزارهای تحقیق یعنی پرسش نامه و عدم استفاده از سایر ابزارها، دشواری در ایجاد هماهنگی با دانشجومعلمان مناطق مختلف کشور، و عدم همکاری برخی اعضای هیأت علمی در تکمیل پرسش نامه مواجه بود. با توجه به این که اولویت بندی خاصی در مسئولیتهای شغلی اعضای هیأت علمی از دیدگاه خود آنها مشاهده نشده است و ازآنجایی که در میان مسئولیتها، تدریس با کیفیت باید نسبت به سایر وظایف از اهمیت بیشتری برخوردار باشد، بنابراین پیشنهاد میشود که با اعمال ضریب امتیاز بیشتر به امر تدریس، زمینه گرایش بیشتر اعضای هیأت علمی به امر تدریس با کیفیت ایجاد شود. از طرفی با توجه به این که از دیدگاه دانشجومعلمان بسیاری از ابعاد کیفیت عملکرد اعضای هیأت علمی از سطح مطلوب پایین تر است، پیشنهاد میشود که با برگزاری دورههای آموزشی مختلف زمینه افزایش دانش و مهارتهای علمی و پژوهشی اعضای هیأت علمی فراهم شود.

- ابراهیمیپور، حسین؛ ارازی، رحیمه؛ شادنام، زهرا؛ نصراللهی، سمیه؛ ابراهیمیپور، صدیقه و لعل منفرد، الهه. (۱۳۹۳). دیدگاه دانشجویان نسبت به وظایف و عملکرد اساتید راهنما، پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۷(۲)، ۷۷–۶۹.
- احتشامی، طیبه و رجاییان، حسین. (۱۳۹۵). ارزشیابی اساتید دانشگاه فرهنگیان توسط دانشجومعلمان. دومین همایش ملی تربیتمعلم، دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه اصفهان.
- اصغری، فیروزه. (۱۳۹۴). رضایت شغلی اعضای هیأت علمی در ایران. فصل نامه برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۶(۲۲). ۱۹۵-۱۹۵.
- امینی، میترا و هنردار، مرضیه.(۱۳۸۷). ارزشیابی استاد از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم یزشکی جهرم. فص*لهٔ نامه کومش، ۹*(۳)، ۱۷۷–۱۷۱.
- بخشی علی آبادی، حمید؛ نوروزی، داریوش و حسینی، زهراالسادات. (۱۳۸۳). عوامل مؤثر بر ایجاد انگیزش شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، ۱۲)، ۲۱–۳۳.
- ترکزاده، جعفر؛ مرزوقی، رحمت اله؛ محمدی، مهدی و محترم، معصومه .(۱۳۹۳). عوامل مؤثر بر ارزشیابی آموزشی، از اساتید از دیدگاه دانشجویان. فصل نامه مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، ۱۷۴) ۱۳۹.
- حسنی، محمد؛ فرشیدی، شاپور؛ جودت کردلر، لیلا و سامری، مریم.(۱۳۹۲). بررسی تأثیر ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان بر روی عملکرد اساتید از دیدگاه اساتید و مدیران گروههای آموزشی. مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، ۱۱(۱)، ۳۲-۲۲.
- دهقانی، مسعود و نوذر، نخعی.(۱۳۹۱). ارزشیابی استاد توسط دانشجو: مروری بر نقدها، گامهای توسعه در آموزش پزشکی، ۹(۲)، ۱۰۵–۱۰۲.
- شجاعی، علی اصغر؛ فروغی ابری، احمدعلی و سعیدیان، نرگس.(۱۳۹۵). بررسی تأثیر برگزاری کارگاه آموزشی مهارتهای تدریس بر عملکرد تدریس اساتید در کلاسهای درسی دانشجویان دانشگاه. فصل نامه مطالعات جامعشناختی جوانان، ۱۱۶۹)، ۱۲۴-۱۱۹.
- شهرکیپور، حسن.(۱۳۹۱). عوامل مؤثر بر افزایش کیفیت آموزشی دورههای کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد دانشکده علوم تربیتی(مطالعه موردی واحد رودهن). پژوهش در برنامهریزی درسی. ۹(۷)، ۱۲۴–۱۱۸.
- ظهور، علیرضا و اسلامینژاد، طاهره.(۱۳۸۱). شاخصهای تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان. فص*لزنامه پایش.* ۱(۴)، ۱۳–۵.
- فرخنژاد، خدانظر. (۱۳۹۰). تضمین کیفیت از طریق ارزیابی فرایند تدریس یادگیری در نظام دانشگاهی" دانشگاهی" دانشگاه تهران پردیس دانشکدههای فنی
- قانعی حسین.(۱۳۷۵). میزان رضایت شغلی پزشکان استان کردستان از حرفه پزشکی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی کردستان.* ۲(۶)، ۱۵–۹.
- کریمیان، حبیبالله؛ شریفی، منصور و شربتیان، یعقوب.(۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر بر نگرش

- دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی گرمسار نسبت به اساتید. یژوهش نامه علوم اجتماعی، ۱ (۴)،
- کورکی، مسعود؛ محجوب، حسین و شیخ، نسرین.(۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر بر عدم گرایش به نگارش مقالات علمی از دیدگاه اعضاء هیأت علمی دانشگاه علوم یزشکی همدان. مجله پزشکی بالینی ابن سینا (مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان).
- مجاهد، شهناز؛ نصیریانی، خدیجه، سلیمی، طاهره؛ لطفی، حسن و خدایاریان، مهسا. (۱۳۹). دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم یزشکی شهید صدوقی یزد در رابطه با اساتید راهنما. فصارنامه گامهای توسعه در آموزش یزشکی، ۸(۲)، ۱۲۳-۱۱۵.
- محبی امین، سکینه؛ جعفری ثانی، حسین؛ سعیدی رضوانی، محمود و امین یزدی، امیر. (۱۳۹۳). عوامل فرهنگی، مؤثر بر تدریس خلاق از دیدگاه اساتید دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. پژوهش در برنامهریزی درسی. ۲ (۱۴)، ۸۷-۷۴.
- محمدي، مهدى و غضنفري، الهام. (١٣٩٤). رابطهٔ بين اولويت بندي اعضاي هيأت علمي و مسئوليت هاي شغلی شان و ارزشیابی دانشجویان از کیفیت عملکرد آنان در دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان_ مدل معادله ساختاری. مجلهٔ توسعهٔ آموزش در علوم پزشکی، ۸ (۱۸)، ۱ ۰۱ - ۸۶.
- معدن دار آرانی، عباس و یاریاد، رحمان (۱۳۹۰). رابطه محبوبیت اجتماعی اعضای هیأت علمی با ارزشیابی دانشجویان از آنان در دانشگاه لرستان. مج*له آموزش عالی ایران،* ۳(۴)، ۱۱۶-۹۷.
- موسوی، حوریه؛ مکارم، عباس و بنیادی منش، مجید. (۱۳۹۵). دیدگاه اساتید دانشکده دندانیزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مورد سیستم ارزشیایی اساتید و عوامل مؤثر بر ارزشیایی آنان. مجله دانشکده دندانیزشکی مشهد، ۴(۴)، ۳۸۰-۳۷۱.
- مهدی نژاد، ولی و ناظری، شایسته (۱۳۹۳). ادراک اعضای هیأت علمی از اعتبار ارزشیابی های دانشجویان از تدریس و تأثیر آن بر تدریس و روحیه آنها. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، ۶(۲)، ۱۳۶ ۸۰۱.
- Academic Administration and Faculty Status Committee. (2005). Evaluation Faculty, Available in: edu/intranet /committees /FacDevCom guidebk.reappt /faceval.htm.
- Beasley, B. W., Wright, S. M., Cofrancesco, J., Babbott, S. F., Thomas, P. A., & Bass, E. B.(1997). Promotion criteria for clinician-educators in the United States and Canada: a survey of promotion committee chairpersons. Jama, 278(9), 723-728.
- Bligh, Donald(1993) Learning to teach in higher education P. Ramsden, 1992 London & New York, Routledge.
- Commission on institutions of higher education, CIHE(2001) Available in: http:// www.Nasc.org/cihe/stancihe.html
- Council for Higher Education Accreditation(2002). Accreditation and recognition in the United Stated. Available in: http://www/chea.org.
- Craft, A., Jeffrey, B., & Leibling, M.(Eds.).(2007). Creativity in education. Continu-

- Emery, C.,T. Kramer & R. Tian(2007); "Challenge the Student Evaluation of Teaching Effectiveness"; Available at www.bus,Isu.adu.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education (2005). Standards and guidelinesfor quality assurance in the European higher education area. Available in: http://www.bolona-brrgen 2005. No/Docs/00-Maindoc/ 050221 ENQA report. Odf.
- Jirovec, R. L., Ramanathan, C. S., & Alvarez, A. R.(1998). Course evaluations: What are social work students telling us about teaching effectiveness?. Journal of Social Work Education, 34(2), 229-236.
- McAlpine, L., Weston, C., Berthiaume, D., & Fairbank-Roch, G.(2006). How do instructors explain their thinking when planning and teaching?. Higher Education, 51(1), 125-155.
- Smith, T. J., Girtman, J., & Riggins, J.(2001). Why academic divisions of hematology/oncology are in trouble and some suggestions for resolution. Journal of clinical oncology, 19(1), 260-264.